

ZAĻĀ VĀRNA

aizsargājamo ainavu apvidū "Ādaži"

Zaļā vārna

ir vidēja izmēra košs, spēcīgs, dienvidniecisks putns, kas sastopams sausās, siltās un klajās ainavās ar reti augošiem kokiem. Kādreiz Latvijā parasta, **šobrīd zaļā vārnu ir uz izzušanas robežas pie mums un kaimiņvalstis.** Lai gan tās balss ir skaļa, vārnai līdzīga kērkšana, zaļā vārnu nepieder vārnveidīgajiem putniem. Latvijā tās tuvākie radinieki ir zivju dzenītis un bišudzenis.

- Lielie kukaiņi** – vaboles un sienāži, ir galvenā zaļās vārnas barība. Zaļā vārnu medījumu nolūko, sēzot uz zara, un tad pikē lejup, lai to satvertu, vai arī ķer kukaiņus lidojumā.

Koku dobumi vai putnu buri

zaļajām vārnām nepieciešami ligzdošanai. Tās dobumus pašas nevar izkalt, tādēļ izmanto melno dzilnu pamestās ligzdas. Zaļās vārnas dējumā ir līdz 6 olām, vidēji izdzīvo 2–4 mazuļi.

Rotējošs lidojums

Lai atvairītu plēsējus un sāncenšus un piesaistītu pretējā dzimuma uzmanību, zaļās vārnas skaļi kērcot veic straujus lidojumus. To laikā putnu spārni griežas ap ķermeņa asi līdz 270 grādu lenķī turp un atpakaļ vairākas reizes sekundē. Tā cēlies šo putnu nosaukums angļu valodā – *Roller*, latviski – rotētāja.

Kur sastopamas zaļās vārnas?

Vēl pagājušā gadsimta vidū mūsu valstī bija sastopami **vairāki tūkstoši zaļo vārnu.** To skaits ir strauji sarucis.

Ligzdo **Eiropas rietumos** un **Ziemeļāfrikā**

Kāpēc zaļās vārnas izzūd?

Konservatīva dzīvesvietas izvēlē

Pētnieki zaļās vārnas uzskaata par seniem un ļoti konservatīviem putniem. Miljoniem gadu laikā tās ir pielāgojušās dzīvei vidē, kurā atklāti lauki, kas kalpo par kukaiņu medību vietām, mijas ar koku puduriem, kur atrast dobumainus kokus ligzdošanai. Eiropā šādu ainavu arvien vairāk aizstāj lieli klaji lauki vai biezi meži. Tādi apstākļi zaļajām vārnām nav piemēroti.

Medības

Tūkstošiem zaļo vārnu iet bojā migrācijas laikā putnu medībās Āzijā un Vidusjūras valstīs.

Pasaule apdraudēta

Zaļās vārnas Eiropā izzūd kopš pagājušā gadsimta sākuma. Tās vairs nav sastopamas Zviedrijā, Vācijā, Čehijā, Slovēnijā, Igaunijā. Citur – Latvijā, Lietuvā, Polijā, Baltkrievijā, Slovākijā un Austrijā – zaļo vārnu skaits turpina sarukt. Tādēj zaļā vārnu ir iekļauta **pasaules apdraudēto putnu sugu sarakstā.**

Pētnieki vērtē, ka Eiropā šobrīd vēl ligzdo 53 000 – 110 000 zaļo vārnu pāru.

Zajajām vārnām **“Ādažu”** klajie virsāji
ir piemērota **barošanās vieta**

“Ādažu” ainavā virsājs mijas ar mežu
un koku puduriem. Tur zajās vārnas
ligzdo piemērotos putnu būros

Kā „Ādažos” palīdz zaļajām vārnām?

Par “Ādažu” dabas vērtībām
rūpējas Valsts aizsardzības
militāro objektu un iepirkumu centrs
un LIFE+ projekts “Putni Ādažos”.

Lai virsājs neaizaug un saglabājas
klaja, atklāta ainava, **viršāju** katru
gadu apmēram 200 ha platībā **pļauj**,
izcērt kokus un krūmus, kā arī
kontrolēti dedzina

“Ādažos” trūkst ligzdošanai piemērotu
koku dobumu, tādēļ zaļajām vārnām
izvietoti 50 **putnu būri**

200 “**sēdkoki**” palīdz zaļajām
vārnām nolūkot kukaiņus

